

**Introduktion til
selskabs- og
foreningsretten**

Søren Friis Hansen
Jens Valdemar Krenchel

AVEMANN
GADJURA Advokataktieselskab

Søren Friis Hansen & Jens Valdemar Krenchel

Introduktion til selskabs- og foreningsretten

Fjerde udgave / 1. oplag

© GadJurA, Thomson Information A/S (ITID A/S), København 1998

ISBN 87-607-0476-4

Omslag: Kjeld Brandt Grafisk Tegnesteue, København

Grafisk tilrettelægning: Axel Surland

Tryk: AKA-Print A/S, Århus

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse

af denne bog eller dele af den er ikke tilladt

ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Alle rettigheder forbeholdes.

Forord

Denne bog er udarbejdet med det formål at give den læser, der ikke har et detaljeret kendskab til jura, en grundlæggende forståelse for de juridiske regler, der gælder for selskabers og foreningers virke. Bogen er udarbejdet med særlig henblik på anvendelse som lærebog i selskabsret på hhv. den juridiske og den erhvervsøkonomiske/erhvervsjuridiske uddannelse. Disse målsætninger har været afgørende for såvel valg af emner som behandlingen af disse. Vi er begge ansvarlige for bogen i sin helhed. Kapitel 1 og 2 er udarbejdet i fællesskab. Jens Valdemar Krenchel har udarbejdet kapitlerne 5, 6, 7, 8, 9 og 10, medens Søren Friis Hansen har udarbejdet kapitlerne 3 og 4.

Stud.jur. Jens Kjærulff har udarbejdet bogens register, hvorfor vi takker.

København den 23. april 1998

Jens Valdemar Krenchel

Søren Friis Hansen

Indholdsfortegnelse

DEL I: DET SELSKABSRETLIGE UNIVERS

Kapitel 1: Selskabsrettens centrale problemer og begreber	15
1.1 Selskabsrettens grundbegreber	15
1.1.1 Selskabsretten	15
1.1.2 Selskab og selskabsdeltager	16
1.1.3 Selskabsformer	16
1.1.4 De enkelte selskabsformer	17
1.1.5 Kapitalselskaber og personselskaber	17
1.1.6 Virksomhed og firma	18
1.1.7 Juridiske personer og retssubjektivitet	18
1.1.8 Selskabsorganer	20
1.1.9 Egenkapital og fremmedkapital	21
1.1.10 Egenfinansiering og fremmedfinansiering	21
1.1.11 Aktiekapital og anpartskapital	21
1.2 Hæftelse for selskabets gæld – den begrænsede hæftelse	22
1.2.1 Problemet	22
1.2.2 Ansvarlige selskaber	22
1.2.3 Selskaber med begrænset hæftelse	23
1.3 De enkelte interessegrupper i selskabet	24
1.3.1 Selskabsdeltagerne	24
1.3.2 Kreditorerne	25
1.3.3 Selskabets medarbejdere	25
1.3.4 Offentligheden	25
1.4 Det selskabsretlige regelgrundlag	25
1.4.1 Aktieselskabsloven og anpartsselskabsloven	25
1.4.2 Lov om erhvervsdrivende fonde	26
1.4.3 Årsregnskabsloven	26
1.4.4 Lov om erhvervsdrivende virksomheder	26
1.4.5 Reguleringen af de øvrige selskabsformer	27
1.5 Den selskabsretlige aftalefrihed	27
1.5.1 Adgangen til valg af selskabsform: den eksterne aftalefrihed ..	27
1.5.2 Adgangen til at udforme det enkelte selskabs regelsæt, den interne aftalefrihed	29

Kapitel 2: Selskabsretten i kontekst	31
2.1 Selskabsrettens historie	31
2.1.1 Selskabsrettens betydning for den erhvervsdrivende	31
2.1.2 Aktieselskabets opståen i Europa	31
2.1.3 Udviklingen i Danmark og anpartsselskabets opståen	32
2.1.4 Fra nordisk samarbejde til samarbejde i EU	32
2.2 Selskabsretten og EU	33
2.2.1 EU-selskabsretten som fælles grundlag for national ret	33
2.2.2 De vedtagne direktiver	35
2.2.3 Ikke-vedtagne direktiver	35
2.2.4 EU-Direktiver som retskilder	35
2.3 Selskabsret og børseret	36
2.4 Selskabsret og international privatret	36
2.5 Selskabsret og skatteret	37
2.6 Selskabsret og obligationsret	38
2.7 Selskabsret og offentlig ret	38
2.8 Selskabet og medarbejderne	39
2.9 Selskabsret og retsøkonomi	39

DEL II: KAPITALSELSKABER

Kapitel 3: Aktie og anpartsselskaber	43
3.1 Generelt om aktie- og anpartsselskaber	43
3.1.1 Forholdet mellem de to typer af kapitalsekskaber	43
3.1.2 Forholdet mellem aktieselskabsloven og anpartsselskabsloven	44
3.2 Definition af aktie- og anpartsselskaber	46
3.3 Stiftelse af aktie- og anpartsselskaber	48
3.3.1 Oprettelse af stiftelsesdokument og vedtægt	48
3.3.2 Konstituerende generalforsamling	50
3.3.3 Tegning og indbetaling af kapital	50
3.3.4 Anmeldelse af selskabet hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen	53
3.3.5 Selskabets udøvelse af aktivitet inden registreringen	53
3.3.6 Alternativ til stiftelsesproceduren	55
3.4 Aktier og anparter	55
3.4.1 Generelt om aktier og anparter	55
3.4.2 Navneaktier og ihændehaberaktier	56
3.4.3 Negotiable og ikke-negotiable aktier	57
3.4.4 Aktier og anparter fri omsættelighed	57
3.4.5 Sikringsakt ved erhvervelse af aktier og anparter	58
3.4.6 Aktiebogen og anpartshaverfortegnelsen	59
3.4.7 Lighedsgrundsætningen i ASL § 17 (ApSL § 14)	59

3.4.8 Storaktionærer	60
3.4.9 Aktionæroverenskomster	60
3.5 Kreditorbeskyttelse	61
3.5.1 Kapitalforhøjelse	61
3.5.2 Kapitalnedsættelse	67
3.5.3 Egne aktier og anparter	68
3.5.4 Udbytte	69
3.5.5 Aktionærlån	71
3.5.6 Kapitaltab	71
3.6 Generalforsamlingen	74
3.6.1 Generelt om selskabets organer	74
3.6.2 Generalforsamlingen og dens kompetence	75
3.6.3 Indkaldelse, dagsorden og møderet	76
3.6.4 Ledelse af mødet, taleret og spørgsmålsret	78
3.6.5 Stemmeret på generalforsamlingen	79
3.6.6 Beslutninger på generalforsamlingen	80
3.6.7 Vedtægtsændringer og væsentlige beslutninger	81
3.6.8 Minoritetsbeskyttelse	84
3.6.9 Anfægtelse af generalforsamlingsbeslutninger	86
3.7 Bestyrelse og direktion	87
3.7.1 Valg og afskedigelse af bestyrelsens medlemmer	87
3.7.2 Bestyrelsens kompetence	88
3.7.3 Arbejdet i bestyrelsen	90
3.7.4 Direktionen	91
3.7.5 Generelt vedrørende bestyrelsesmedlemmer og direktører	92
3.7.6 Tegningsret og fuldmagt	92
3.7.7 Medarbejderrepræsentation i bestyrelsen	94
3.8 Årsregnskab og revision	96
3.8.1 Generelt om årsregnskabet	96
3.8.2 Årsregnskabets bestanddele	98
3.8.3 Koncernregnskaber	101
3.8.4 Revision	101
3.9 Erstatningsansvar	103
3.9.1 Ledelsens erstatningsansvar	103
3.9.2 Aktionærer og anpartshaveres erstatningsansvar	108
3.10 Likvidation og konkurs	108
3.10.1 Generelt om selskabets ophør	108
3.10.2 Frivillig likvidation	109
3.10.3 Tvangsopløsning	111
3.10.4 Konkurs	111
3.11 Fusion, spaltning og omdannelse	112
3.11.1 Fusion	112

3.11.2 Spaltning	114
3.11.3 Omdannelse	114
Kapitel 4: Koncernret	117
4.1 Generelt om koncernretten	117
4.2 De selskabsretlige koncerndefinitioner	119
4.2.1 Selskabslovenes koncerndefinition	119
4.2.2 Koncerndefinitionen i årsregnskabsloven mv.	122
4.2.3 Personsselskaber som koncernvirksomheder	123
4.3 Koncernreglerne i selskabslovene	123
4.3.1 Aktieselskabsloven	123
4.4 Den materielle koncernret	126
DEL III: PERSONSELSKABER	
Kapitel 5: Interessentskaber	133
5.1 Interessentskabets retsevne	133
5.2 Afgrænsning af interessentskabet fra andre fællesskaber	134
5.2.1 Interessentskabet og det der ligner	134
5.2.2 Afgrænsning mellem interessentskaber og samejer	135
5.3 Stiftelse og registrering af interessentskaber	135
5.4 Interessenternes indbyrdes forhold	137
5.4.1 Generelt om interessenternes indbyrdes forhold	137
5.4.2 Selskabets formål og økonomi	137
5.4.3 Interessentskabets ledelse	139
5.4.4 Tegningsret, prokura og fuldmagt	140
5.4.5 Minoritetsbeskyttelse i interessentskaber	141
5.4.6 Regnskab og revision	142
5.5 Hæftelse for interessentskabets gæld	143
5.5.1 Interessentskabets fælleskreditorer	144
5.5.2 Interessenternes kreditorer (særkreditorer)	145
5.6 Interessentskabets ophør og omdannelse	146
5.7 Partrederier	148
5.8 Europæiske økonomiske firmagrupper	150
Kapitel 6: Kommanditselskaber	153
6.1 Introduktion	153
6.2 Afgrænsning over for andre selskabsformer	154
6.3 Stiftelse og registrering af kommanditselskaber	155
6.4 Ugylldighed i kommanditselskabsforhold	156
6.5 Offentligt udbud af kommanditselskabsanpart	161

6.6 Ledelse af kommanditselskaber	161
6.6.1 Kommanditselskabers ledelsesstruktur	161
6.6.2 Tegningsret, prokura og fuldmagt	163
6.6.3 Minoritetsbeskyttelse	163
6.6.4 Regnskab og revision	163
6.7 Hæftelse for kommanditselskabers gæld	164
6.7.1 Kommanditselskabshæftelsen	164
6.7.2 Komplementarens hæftelse	166
6.7.3 Kommanditistens hæftelse	166
6.8 Kommanditselskabets ophør og omdannelse	167
Kapitel 7: Det stille selskab	169
7.1 Introduktion	169
7.2 Afgrænsning over for andre selskabsformer	170
7.3 Stiftelse af et stille selskab	171
7.4 Hæftelsen i det stille selskab	172
7.4.1 Kapitalindskyderens hæftelse	172
7.4.2 Ejerens hæftelse	172
7.5 Ophør af det stille selskab	173

DEL IV: FORENINGER – FONDE – ANDELSELSKABER

Kapitel 8: Foreningsret	177
8.1 Introduktion	177
8.2 Foreningen som juridisk person	178
8.3 Afgrænsningen mellem foreninger og andre selskaber	180
8.3.1 Afgrænsningen mellem en forening og et sameje	180
8.3.2 Afgrænsningen mellem en forening og et interessentskab	180
8.3.3 Afgrænsningen mellem en forening og en fond	180
8.4 Foreninger og kollektive enheder, der ikke er foreninger	181
8.5 Foreningsbegrebet	183
8.6 Stiftelse	185
8.7 Medlemsskab	186
8.7.1 Retskrav på medlemsskab af visse foreninger	187
8.8 Ledelse	188
8.9 Generalforsamling	189
8.9.1 Dagsorden	190
8.9.2 Dirigenten	191
8.10 Afstemningsregler	192
8.10.1 Ændringsforslag	193
8.11 Regnskab og revision	194

Indholdsfortegnelse

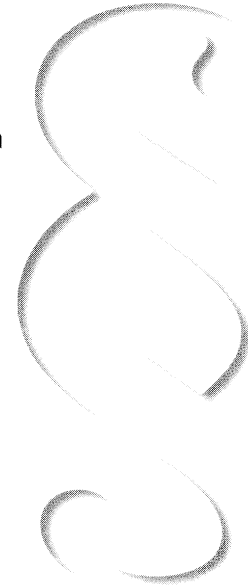
8.1.2 Ophør eller forandring af foreningen.	195
Kapitel 9: Fonde	199
9.1 Introduktion	199
9.2 Stiftelse, ledelse og forandring	200
Kapitel 10: Andelsselskaber	203
10.1 Afgrænsningen mellem andelsselskab og interessentskab.	204
10.2 Stiftelse og deltagelse.	204
10.3 Ledelse	205
10.4 Hæftelse	206
10.5 Ophør.	206
Forkortelser	207
Domsregister	209
Stikordsregister	211

Del I

Det selskabsretlige univers

Introduktion til selskabs- og foreningsretten er en lærebog i de grundlæggende regler om selskaber og foreninger. Bogen er udarbejdet med henblik på undervisningen ved universiteter og handelshøjskoler.

I bogen præsenteres de forskellige selskabsformer, der kendes i dansk ret. For hver enkelt selskabsform gennemgås de grundlæggende regler, herunder fx. reglerne om stiftelse, ledelse, generalforsamling, hæftelse og erstatningsansvar. Endvidere behandles reglerne om koncerner og foreninger.

Søren Friis Hansen er adjunkt i selskabsret ved Juridisk Institut, Handelshøjskolen i København.

Jens Valdemar Krenchel er stipendiat i obligationsret ved Det Retsvidenskabelige Institut A, Københavns Universitet.

